

چرا پزشکان عمومی تمایلی به استفاده از فن آوری اطلاعات در مطب ندارند؟

چکیده

زمینه: انقلاب فن آوری اطلاعات و ارتباطات در کلیه بخش های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و امنیتی کشورها تأثیراتی قابل توجه بر جای گذاشته است. افزایش استفاده از فن آوری اطلاعات توسط پزشکان مزایایی از جمله بهبود کیفیت، امنیت و اثربخشی مراقبت سلامت، کاهش خطاهاي پزشکي، مدیریت بیماری های حاد و مزمن، بروز رسانی اطلاعات و کمک به تصمیم سازی پزشکی را در برداشته است. این مطالعه با هدف تعیین میزان استفاده از پزشکان عمومی شهر اهواز از فن آوری اطلاعات و هم چنین یافتن دلایل عدم انگیزه آنها برای استفاده از آن در مطب انجام شد.

روش کار: پژوهش حاضر، یک مطالعه توصیفی- کاربردی می باشد که در سال ۱۳۹۳ انجام شد. جامعه پژوهش را همه ۳۴۴ مطب پزشکان عمومی شهر اهواز تشکیل می داد. از چک لیست و پرسشنامه به عنوان ابزار پژوهش استفاده شد. پایابی پرسشنامه با استفاده از روش آماری آزمون- باز آزمون به دست آمد ($\alpha = 0.94$) و روابی آن توسط افراد متخصص مورد تأیید قرار گرفت.

یافته ها: از پزشکان شرکت کننده در مطالعه ۷۱٪ مرد و ۲۸٪ زن بودند. یافته های پژوهش نشان داد که فقط ۷٪ پزشکان از فن آوری اطلاعات در مطب استفاده می کردند. پزشکان عمومی شرکت کننده در این بررسی معتقد بودند که عدم اطلاع رسانی کافی در خصوص کاربرد فن آوری در حوزه بهداشت و درمان از مهم ترین دلایل عدم استفاده از فن آوری در مطب می باشد.

نتیجه گیری: نتایج پژوهش نشان داد که استفاده از فن آوری های مبتنی بر کامپیوتر در مطب پزشکان عمومی شهر اهواز محدود بوده و پزشکان تمایلی به استفاده از این فن آوری ها در مطب نداشتند. به هر حال پزشکان مخالف استفاده از این فن آوری ها نیستند.

وازگان کلیدی: فن آوری اطلاعات سلامت، انفورماتیک پزشکی، کاربرد کامپیوتر در پزشکی، پزشکان عمومی، مطبهای خصوصی

دکتر هادیان فرد علی محمد ۱
ملا خیاط نسترن ۲*
حسینی مریم ۲

- استادیار گروه فن آوری اطلاعات سلامت، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز
- کارشناس گروه فن آوری اطلاعات سلامت، دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز

* نشانی نویسنده مسؤول:
دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز- دانشکده پیراپزشکی- گروه فن آوری اطلاعات سلامت

تلفن: ۰۶۱-۴۲۲۲۸۵۶۲

نشانی الکترونیکی:

Nastaran.mollakhayat@gmail.com

اطلاعات (شامل امکانات ساخت‌افزاری، نرم‌افزاری و فن‌آوری موبایل) و همچنین یافتن دلایل عدم انگیزه آنها برای استفاده از این فن‌آوری، طرح‌ریزی شد.

روش کار

پژوهش حاضر، یک مطالعه توصیفی- کاربردی می‌باشد که در سال ۱۳۹۳ در کلان شهر اهواز (مرکز استان خوزستان) واقع در جنوب غربی ایران انجام شد. جامعه پژوهش را همه مطبهای پزشکان عمومی شهر اهواز که بر اساس آمار معاونت درمان شامل ۳۴۴ مطب بود، تشکیل می‌داد. تعدادی از اعضای جامعه که اقدام به تعطیلی دائم یا وقت یا جایه‌جایی مطب در زمان مراجعه پژوهشگران نموده بودند یا به علت قرار گرفتن در محل خاص در دسترس نبودند از نمونه حذف شدند. در نهایت ۱۵۸ مطب پزشک عمومی وارد مطالعه گردید و مورد بررسی قرار گرفت.

از چک لیستی برای گردآوری اطلاعات مربوط به نوع و چگونگی استفاده از فن‌آوری اطلاعات در مطب پزشکان استفاده شد و همچنین پرسشنامه‌ای پژوهشگر ساخته برای تعیین دلایل عدم استفاده پزشکان از فن‌آوری به کار گرفته شد. پایابی پرسشنامه با استفاده از روش آماری آزمون- باز آزمون به دست آمد ($\alpha = 0.94$) و روایی آن توسط افراد متخصص تأیید شد.

پژوهشگران با مراجعته مستقیم به مطب پزشکان عمومی و تکمیل پرسشنامه یا چک لیست توسط پزشک یا منشی اقدام به گردآوری داده‌ها نمودند.

پاسخ‌های پرسشنامه در طیف پنج گزینه‌ای شامل کاملاً مخالفم، مخالفم، نظری ندارم، موافقم و کاملاً موافقم تنظیم گردید، همچنین سؤالات پرسشنامه دلایل عدم استفاده پزشکان از رایانه در مطب را در بر می‌گرفت.

به منظور تحلیل داده‌های حاصل از پرسشنامه گزینه‌ها از ۱ تا ۵ نمره‌دهی شدند. بدین ترتیب که به کاملاً مخالف امتیاز ۱، گزینه مخالف امتیاز ۲، گزینه نظری ندارم امتیاز ۳، گزینه موافق امتیاز ۴ و گزینه کاملاً موافق امتیاز ۵ تعلق گرفت (با میانگین ۳).

یافته‌ها

۱۵۸ مطب پزشک عمومی از مناطق مختلف جغرافیایی شهر اهواز در این پژوهش شرکت کردند (جدول شماره ۱).

مقدمه

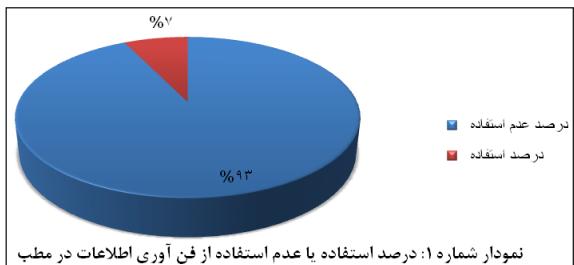
فن‌آوری اطلاعات از علم رایانه گستردہ‌تر و پیچیده‌تر بوده و به طور کلی به هر فن‌آوری که برای دریافت، ذخیره‌سازی، پردازش، انتقال و ارائه اطلاعات به کار رود، اطلاق می‌شود [۱، ۲]. انقلاب فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات در کلیه بخش‌های اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، امنیتی و بهداشتی کشورها تأثیرات قابل توجهی بر جای گذاشته است [۳] به گونه‌ای که متخصصین و کارشناسان برای بهبود امور سعی در استفاده هرچه مؤثرتر از این نوآوری‌ها دارند [۴].

یکی از مهم‌ترین حوزه‌های کاربرد فن‌آوری اطلاعات، حوزه بهداشت و درمان است که به شکل کاربردهای مختلف سلامت الکترونیک رو به گسترش است [۳]. استفاده از فن‌آوری اطلاعات می‌تواند سلامت بیماران را از طریق پیشگیری از خطاهای اشتباها پزشکی، ارزیابی خطاهای و نظام مراقبت افزایش بخشد [۵]. در همین راستا انجمن بین‌المللی اطلاعات پزشکی توصیه کرده است که صاحبان مشاغل پزشکی دانش و مهارت خود را در زمینه‌ی فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات افزایش دهند [۶].

افزایش استفاده از رایانه توسط پزشکان مزایایی از جمله بهبود کیفیت، امنیت و اثربخشی مراقبت سلامت، کاهش خطاهای پزشکی، مدیریت بیماری‌های حاد و مزمن، بروز رسانی اطلاعات و ایجاد فرصتی برای نظارت و بهبود کیفیت بالینی و همچنین کمک به تصمیم‌سازی پزشکی از طریق بهبود دسترسی به اطلاعات را دربرداشته است [۷، ۸، ۹، ۱۰، ۱۱، ۱۲] و از سوی عدم استفاده از سیستم الکترونیکی باعث شده است که ۲۱٪ نسخه‌ها شامل حداقل یک خطای نسخه‌نویسی باشند [۱۳]. تجویز الکترونیکی از طریق فراهم نمودن امکاناتی نظیر دسترسی به تصمیم‌گیری‌های آنلاین نه تنها به بهروری بیشتر، بهبود کیفیت مراقبت و کاهش خطاهای داروئی می‌انجامد، بلکه منجر به افزایش سلامت بیشتر به خصوص در مدیریت بیماری‌های مزمن می‌شود [۱۴].

علی‌رغم اهمیت کاربرد کامپیوتر در مطب پزشکان که دومین مرکز خدمات مراقبت سلامت می‌باشد [۱۵] و همچنین گسترش چشم‌گیر رایانه در طی دهه‌ی گذشته، هنوز پزشکان نسبت به استفاده از رایانه بی‌انگیزه هستند [۱۶]. از این‌رو این مطالعه با هدف تعیین میزان استفاده‌ی پزشکان عمومی دارای مطب از فن‌آوری

فن آوری اطلاعات نوین در مطب استفاده می کردند، به دلیل درصد پایین پزشکانی که از فن آوری استفاده می کرند از آنالیز جزئی آنها صرف نظر شد (نمودار شماره ۱).

داده ها هیچ ارتباط معنادار آماری بین پاسخ پزشکان به سؤالات پرسشنامه با سن، جنس، منطقه جغرافیایی و سابقه کار نشان ندادند. ($P > 0.05$)

در بین دلایل عدم استفاده پزشکان عمومی از فن آوری اطلاعات در مطب، بزرگ ترین میانگین مربوط به گزینه «عدم اطلاع رسانی کافی در خصوص کاربرد فن آوری در حوزه بهداشت و درمان» ($CI = 4.21 \pm 0.25\%$) و کمترین میانگین مربوط به گزینه «عدم باور به مفید بودن ابزارهای موجود» ($CI = 2.11 \pm 0.245\%$) بود (جدول شماره ۲).

جدول شماره ۱ - توزیع درصد فراوانی جامعه پژوهش بر حسب مناطق جغرافیایی شهر اهواز

منطقه جغرافیایی	فراوانی مطب پزشک عمومی (بر حسب درصد)
گلستان	۱۷/۱۴
مرکز شهر	۸/۵۷
پردیس	۴/۲۸
زیتون کارمندی	۴/۲۸
زیتون کارگری	۱۰
شهرک دانشگاه	۲/۸۵
بنی هاشم	۱۴/۲۸
آخر آسفالت	۱۱/۴۲
کیانپارس	۴/۲۸
کیان آباد	۴/۲۸
عامری	۴/۲۸
کوی فاطمیه	۸/۵۷
پاداد شهر	۵/۷۱

۸/۹۲ درصد از جامعه مورد بررسی از فن آوری اطلاعات نوین در مطب پزشکی استفاده نمی کرند و فقط ۲/۷ درصد از پزشکان از

جدول شماره ۲ - توزیع درصد فراوانی دلایل عدم استفاده از فن آوری اطلاعات در مطب

حدود احتمال %۹۵	نظر پاسخ دهنده‌گان						دلایل عدم استفاده
	کاملاً موافق	موافق	معارض	نظری ندارم	مخالفم	کاملاً مخالفم	
۰.۲۵ ± ۴.۲۱	۴۶.۸	۳۸.۷	۶.۵	۴.۸	۳.۲		عدم اطلاع رسانی کافی در خصوص کاربرد فن آوری در حوزه بهداشت و درمان
۰.۳۲ ± ۳.۷۴	۳۶.۴	۳۲.۸	۹.۸	۱۸	۴.۹		عدم وجود ابزارهای لازم برای برقراری ارتباط متقابل بین پزشک و بیمار
۰.۳۲۵ ± ۳.۴۳	۲۶.۲	۲۶.۲	۱۶.۴	۲۶.۲	۴.۹		هزینه بالای خرید تجهیزات سخت افزاری و نرم افزاری
۰.۲۹ ± ۳.۳۶	۱۴.۸	۳۷.۷	۲۱.۳	۲۱.۳	۴.۹		عدم اجرای صحیح مراحل پیاده سازی
۰.۳۵ ± ۳.۳۱	۲۴.۶	۲۷.۹	۱۱.۵	۲۶.۲	۹.۸		عدم آمادگی بیماران و فرهنگ حاکم بر جامعه برای پذیرش فن آوری اطلاعات نوین
۰.۳۳ ± ۳.۲۶	۲۲.۶	۲۷.۴	۸.۱	۳۷.۱	۴.۸		طولانی تر شدن مدت زمان فرآیند کار
۰.۳۲ ± ۲.۹۸	۱۶.۴	۱۶.۴	۲۶.۲	۳۱.۱	۹.۸		اعتقاد به کارایی بیشتر روش فعلی نسبت به روش های جدید
۰.۳۳ ± ۲.۹	۱۱.۵	۲۹.۵	۹.۸	۳۶.۱	۱۳.۱		عدم وجود محلی برای آموزش تخصصی چگونگی استفاده از این ابزارها
۰.۳۱۵ ± ۲.۹	۹.۷	۳۰.۶	۱۱.۳	۳۷.۱	۱۱.۳		عدم وجود مراکزی جهت مشاوره برای یافتن نرم افزار مطلوب
۰.۲۹۵ ± ۲.۶۸	۴.۸	۲۷.۴	۱۲.۹	۴۰.۳	۱۴.۵		عدم آگاهی از فن آوری های موجود و قابل استفاده در مطب
۰.۲۸۵ ± ۲.۵۶	۶.۶	۱۶.۴	۱۶.۴	۴۷.۵	۱۳.۱		اعتقاد به عدم بازدهی روش های جدید
۰.۲۷ ± ۲.۴۵	۴.۸	۱۱.۳	۲۴.۲	۴۳.۵	۱۶.۱		عدم وجود فن آوری مناسب
۰.۲۴۵ ± ۲.۱۱	۳.۳	۶.۶	۱۳.۱	۵۲.۵	۲۴.۶		عدم باور به مفید بودن ابزارهای موجود

می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:
عدم اطلاع رسانی کافی درخصوص کاربرد فن آوری در حوزه‌ی بهداشت و درمان
عدم وجود ابزارهای لازم برای برقراری ارتباط متقابل بین پزشک و بیمار

هزینه‌ی بالای خرید تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزار
عدم آمادگی بیماران و فرهنگ حاکم بر جامعه برای پذیرش فن آوری اطلاعات

طلانی شدن مدت زمان فرایند کار با استفاده از ابزارهای الکترونیکی

نیاز به وجود منشی ماهر و بدبال آن افزایش هزینه‌های مرتبط با منشی

به علاوه، پاسخ‌دهندگان بر این باور بودند که اینترنت کم سرعت از دیگر عوامل چالش برانگیز و مشکل‌ساز است که می‌تواند منجر به طلانی‌تر شدن فرایندهای کاری شود و مزید بر آن اغلب بیماران یا به اینترنت دسترسی نداشته و یا دانش و مهارت کافی برای استفاده از آن را ندارند. پژوهش‌های انجام شده نیز نشان داده‌اند که عدم رضایت کاربران از اینترنت به دلیل سرعت کم [۲۰] و همچنین عدم دسترسی بخشی قابل توجه‌ای از بیماران به اینترنت [۱۹] می‌توانند به عنوان چالش‌هایی برای کاربرد وسیع فن آوری اطلاعات در حوزه سلامت به شمار روند.

افزون بر چالش‌های بیان شده، به عقیده پاسخ‌دهندگان تعداد کم بیماران مراجعه کننده به مطب پزشکان عمومی و همچنین عدم مراجعه بعدی بیمار (مراجعة فقط یکبار) از دیگر چالش‌هایی بودند که می‌توانند منجر به رغبت کم پزشکان عمومی برای به کارگیری فن آوری اطلاعات در مطب شوند. مراجعة فقط یکبار بیمار باعث می‌شود که پزشکان عمومی احساس نیاز به نگهداری و مدیریت اطلاعات بیمار و بهره‌گیری از فن آوری اطلاعات برای سامان دادن به آن را نداشته باشند، گرچه ممکن است این چالش برای پزشکان متخصص به علت تداوم مراجعة بیمار از اهمیت کمتری برخوردار باشد.

برگزاری دوره‌های آموزشی جهت بیان ضرورت به کارگیری و چگونگی استفاده از فن آوری‌های قابل استفاده در مطب به همراه حمایت‌های همه جانبه وزارت بهداشت و درمان می‌توانند در رفع چالش‌ها و موانع بیان شده و همچنین پذیرش فن آوری اطلاعات توسط پزشکان تأثیرگذار باشند. به علاوه، زمینه گسترش و پذیرش استفاده از فن آوری اطلاعات در عرصه سلامت نه تنها با تغییر

به علاوه، پاسخ‌دهندگان بر این باور بودند که دلایل دیگری نیز می‌تواند منجر به عدم استفاده از فن آوری اطلاعات در مطب گردد. از جمله، اجرائی نشدن طرح پزشک خانواده، عدم تداوم مراجعة بیمار، درآمد پایین پزشکان، نامناسب بودن محیط مطب از جنبه‌های جغرافیایی و فیزیکی و همچنین نامناسب بودن نرم‌افزارهای موجود.

بحث و تیجه‌گیری

وجود رایانه در دهه‌ی گذشته به صورت چشم‌گیری افزایش یافته است به گونه‌ای که در مطب اغلب پزشکان حداقل یک رایانه وجود دارد ولی پزشکان هنوز هم نسبت به استفاده از رایانه در امور بالینی بی‌میل هستند [۱۶]. این رایانه‌ها اغلب یا خاموش است و یا برای موارد غیر بالینی و امور شخصی از قبیل بررسی ایمیل به کار گرفته می‌شود. یافته‌های این پژوهش نیز نشان داد که پزشکان عمومی شهر اهواز هم گرایش کمی به استفاده از فن آوری‌هایی مانند رایانه، اینترنت، تلفن همراه، پیام کوتاه و ایمیل به کار دارند. پذیرش آهسته فن آوری اطلاعات نه تنها در پزشکان بلکه در سایر بخش‌های حوزه سلامت در ایران نیز قابل مشاهده است. به طوری که در دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی ۶۵٪ واحدها کار با فن آوری اطلاعات را پذیرفتند، ۲۰٪ در مرحله‌ی گذر فن آوری اطلاعات بودند و ۱۵٪ هنوز وارد مرحله‌ی پذیرش نشده‌اند [۱]. در حالی که وضعیت متفاوتی در برخی از کشورها وجود دارد. به طور مثال ۱۸٪ از پزشکان عمومی در استرالیا در همه‌ی عملکردهای بالینی از رایانه استفاده می‌کنند [۱۷] و در تجویز دارو این میزان به ۹۸٪ نیز می‌رسد [۱۴] و تنها ۱۷ درصد از پزشکان تمایل چندانی به استفاده از کامپیوتر ندارند [۱۷]. همچنین از خدمات پیام کوتاه و فن آوری تلفن همراه برای بیماران مبتلا به فشار خون شریانی استفاده شده و نتایج نشان داده که اجرای مدیریت مراقبت سرپایی فعال با حمایت خدمات پیام کوتاه و تلفن همراه باعث بهبود کیفیت مراقبت‌های سرپایی بیماران با فشار خون بالا می‌شود [۱۸]. در خصوص استفاده از ایمیل نیز مطالعات نشان داده‌اند که ۷۲٪ از پزشکان آمریکایی برای ارتباط با بیماران خود از ایمیل استفاده می‌کنند [۱۹].

گرچه پزشکان عمومی به طور کلی با به کارگیری فن آوری اطلاعات در مطب موافق بودند اما معتقد بودند که چالش‌ها و موانع فراوانی برای فرآگیر شدن کاربرد آن وجود دارد که از جمله آنها

کلینیک‌های تشخیصی و مراکز پاراکلینیک می‌باشد.

قدرتمند

این مقاله حاصل طرح پژوهشی به شماره: ۹۳۵۶ مصوب معاونت تحقیقات و فن آوری دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز می‌باشد.

نگرش و آموزش پزشکان میسر می‌گردد بلکه با فرهنگ‌سازی عمومی و آموزش بیماران یا به عبارتی تمامی افراد جامعه امکان پذیر خواهد شد.

تعیین وضعیت کاربرد فن آوری اطلاعات در عرصه سلامت نیازمند انجام مطالعاتی مشابه بر روی مطب پزشکان متخصص،

مراجع

- 1- Esmaeili M, Toloie Eshlaghi A, Pour Ebrahimi A, Esmaeli R. Study on feasibility and acceptance of implementation of Technology Acceptance Model of Davis in staff of Shahid Beheshti University of Medical Sciences. Pejouhandeh 2013; 18(1):40-45.
- 2- Sabz Ali Gol M, Moosavi A. Mafahim Payeh Fanavari Etelaat Tehran: Sherkat Chap, Nashr Katabhay Darsi Ian;1392. [In Persian]
- 3- Tabibi S, Farhangi A, Nasiripour A, Baradaran Kazemzadeh R, Ebrahimi P. The Effect of Supervisors and Work Group on Hospital Information System Acceptance Model. Health Management. 2012 Nov; 15(50).
- 4- Nattagh F, Rezai-Rad M. The role of e-Health in providing health services. School of HealthScientific -Educaional Journal. Winter 2011; 13(42):23-33.
- 5- Tamjid S, Rezaei Sharifabadi S. Study of Effective Usage of Information Technology by Residents in Iran University of Medical Sciences. Journal of Health Administration. 2010; 13 (40):23-30.
- 6- Mohebbi S, Sahebjamei M, Kharazifard M, Ebrahimpour M, Bonabi M. Application of Information Technology by Iranian Dentists: Assessment of Knowledge and Performance. The Journal of Islamic Dental Association of IRAN (JIDA). 2014; 26 (1):66-73.
- 7- McInnes DK, C Saltman D, R Kidd M. General practitioners' use of computers for prescribing and electronic health records: results from a national survey. 2006 July; 185(2).
- 8- Mitchell E, McConnachie A, Sullivan F. Consultation computer use to improve management of chronic disease in general practice: a before and after study. Informatics in Primary Care. 2003; 11(2): p. 61-8.
- 9- Shekelle P, Morton S, Keeler E. Costs and Benefits of Health Information Technology. Evidence Report/Technology Assessment. Southern California: Health and Human Services, Agency for Healthcare Research and Quality; 2006. Report No.: 290-02-0004.
- 10- Ariaei M, Sarafi Nejad A, Kouti J, Mehdipour Z, Bahaadinbeigy K. Role of Clinical Decision Supporting Systems in Prevention of Medical Errors from the Perspective of Health Care Staff in University Hospitals of Kerman University of Medical Sciences, Iran. Health Information Management. 2012 Nov; 9(5).
- 11- Henry A, Dephillips. Initiatives and Barrers to Adopting Health Information Technology. Dis Manage Health Outcomes. 2007; 15(1).
- 12- Catherine MDDPH, Eric GC, Sowmya RR, Karen D, Timothy GF, Ashish J, et al. Electronic Health Records in Ambulatory Care— A National Survey of Physicians. The new england journal o f medicine. 2008 July.
- 13- Shaughnessy A, Nickel R. Prescription_writing Patterns&Errors in a Family Medicine Residency Program. J fam Pract. 1989.
- 14- McInnes K, Saltman DC, Kidd MR. GENERAL PRACTITIONERS' USE OF COMPUTERS FOR.

- Medical Journal of Australia. 2006 July 17; 185(2): p. 188-91.
- 15- Riazi H, Fathi Roodsari B, Bitaraf A. Parvande Electronic Salamat, Mafahim, Standardha, Rahkar Toseae. [In Persian]
- 16- Henderson J, Britt H, Miller G. Extent and utilisation of computerisation in Australian general practice. MJA. 2006 Jul 17; 185(2): p. 84-7.
- 17- Khan A, Western M. Does attitude matter in computer use in Australian general practice? A zero-inflated Poisson regression analysis. HEALTH INFORMATION MANAGEMENT JOURNAL. 2011 Jan 28; 40(2): p. 23-9.
- 18- Kiselev AR, Gridnev VI, Shvartz VA, Posnenkova OM, Dovgalevsky PY. Active ambulatory care management supported by short message services and mobile phone technology in patients with arterial hypertension. Journal of the American Society of Hypertension. 2012 August 6; 6(5): p. 355-346.
- 19- Sadoughi F, Ahmadi M, Gohari MR, Rangrez Jeddi F. Attitude of Inpatients about Information Technologies Literacy. Journal Of Health Administration. 2010; 13(40).
- 20- Karami M, Ebrahimi Kooshk Mahdi S. Dominant and Absent Types of Application of Information Technology in Medical Education and its Challenges. Strides Dev Med Educ. 2013; 10 (2):184-199.